

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

un an ———— 20 coroane.
jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Cuvântarea

Sale Dlui Episcop diecezan Ioan pp, rostită la deschiderea adunării generale a fondului diecezan preoțesc din 1920.

Hristos a înviat!
Onorată adunare generală,
iubiților fii și frați în Domnul!

pe lângă luarea în revistă a raportului despre administrarea și starea fondului, prăznuim cu fruntea ridicată și cu inimă deschisă și aniversarea anului și a zilei de înființare a fondului nostru diecezan preoțesc, fond de cel mai mare interes atât pentru preoții noștri ajunși în starea de deficiență cât și peste tot pentru văduvele și orfanii de preoți.

Onorată adunare generală!

Cu ziua de astăzi acest fond intră în anul al 43 dela înființarea sa, și deși în cursul timpului, — și indeosbi în cursul celor 18 ani de zile, — de când cu voia celui prea înalt am devenit în fruntea eparhiei noastre și ca atare și la președinția acestei adunări, — am avut cu toții și zile de adevărată bucurie și mângăiere sufletească — indeosbi la pertractarea repetită a statutelor acestui fond cu modificări făcute tot în favorul celor interesați, — fără ca prin acestea favoruri să se fie slăbit baza de existență, ori să se fie redus mijloacele de augmentare a fondului, — dar momente și zile ca și celea de acum, momente și zile de adevărată mulțumire, de elevare sufletească și de întărire în nădejdea binelui nu am avut în tot trecutul nostru îndepărtat și apropiat. Zilele noastre de acum sunt cu adevărat zile de mari prefaceri și de însemnătate fără pereche în tot trecutul nostru ca și neam și biserică națională românească, și de atari le putem numi nu numai în temeiul veseliei sufletești că au trecut zilele de grea cercare, zilele de adevărată urgie, cari făceau imposibilă orice întrunire românească până chiar și a corporațiilor noastre parohiale, ceea ce justifică și neconvocarea în anul 1919 a acestei adunări, dar zile de mari prefaceri și de însemnătate fără pereche în trecutul nostru a devenit zilele noastre de acum și prin însuși deosebitul dar de mângăiere, că prevedința divină ne-a învrednicit de bucuria cu dor așteptată, că prealuminata Înviere a Domnului și Mântuitorului nostru o am prăznuit pe pământul României-mari, pe care prăznuim și ședința de acum a adunării generale a fondului nostru diecezan preoțesc.

De aceea, cugetându-ne la faptul, că astăzi ne-am întrunit în aceasta adunare pentru primădată pe pământul recunoscut legalmente de pământ al moșilor și al strămoșilor noștri, și dându-ne seama și de marea bucurie de elevare sufletească, ce ne-a creat faptul, că am ajuns sub blânda

oblăduire a gloriosului nostru Domnitor Ferdinand I, Regele tuturor Românilor, cuvine-se să ne plecăm cu smerenie capetele naintea providenței divine și să-i aducem mulțumita noastră profundă, că ne-a ocrotit în cursul veacurilor în contra tuturor uneltirilor dușmane și acum ne-a redat darul mântuirii prin libertatea la viața națională românească, și cu aceasta deodată să exprimăm mulțumita noastră profundă și tuturor acelor factori, prin cari ni-s'a creat aceste zile de adevărată viață și mândrie națională și de întărire în nădejdea binelui, și spre semnul vădit al mulțumirii noastre se întonăm cu toții:

Trăiască Majestatea Sa gloriosul nostru Rege Ferdinand I. Regele tuturor Românilor!

Trăiască Majestatea Sa Regina noastră Maria!

Trăiască crească și înflorească augusta casă domnitoare română!

Trăiască viteaza armata română!

Trăiască România-mare!

Onorată adunare generală!

Moment de însemnătate deosebită, care privește și fondul nostru este legea agrară, carea tocmai acum se pune în aplicare.

Fondul este interesat cu sesiile parohiilor reduse și cu proprietățile sale din Sânmihaiu și Chișoda, în care afacere Consistorul s'a adresat către judecătoriile de ocol, cu provocare la punctul 2, lit. b din decretul lege pentru reforma agrară, și pe motivul că realitățile cari servind nemijlocit scopuri educative și caritative nu cad sub espropriere, și după ce fondul de sub întrebare servește atari scopuri a declarat, că realitățile acestui fond nu cad sub espropriere, deci nu prezentăm fașiuni. Cuvântul nostru însă n'a aflat răsunetul dorit, căci tot mereu ne vin provocări să prezentăm fașiunile și ne chiamă la pertractări.

Referitor la administrarea și starea fondului despre care comisiunea emisă va raportă în detalu, ating aici pe scurt că:

I. Starea la finea a. 1917 a fost	C 2028587-11
Venitele anului 1918	313487-12
De tot:	C 2342074-23
Spesele a. 1918 a fost	217257-47
Starea la finea 1918	C 2124816-76
Deci creșcământul anului e de	96229-66
II. Starea la finea a. 1918 a fost	C 2124816-76
Venitele anului 1919	341661-69
De tot:	C 2466478-45
Spesele anului 1919	224644-95
Starea la finea a. 1919	C 2241833-50
Deci creșterea anului 1919 e de:	117026-74

Încât privește taxele membrilor, re-stanțe la finea anului 1917 în suma de 169.327 Cor. 61 fileri s'a redus prin încasare astfel: că la finea anului 1919 mai figurează o restanță de 71.807 cor. 79 fileri, de fapt însă este numai 45.741 Cor. 29 fil, pentru că taxele intrate la Consistorul orădan în cursul anului 1919 în suma de 16076 Cor. 50 fil. s'a administrat cassei noastre la începutul anului curent. Cari au fost izvoarele din cari s'au realizat creșterea, invederează din socoile și adnexele socoilor prezentate de Consistorul nostru arădan ca și administrator al fondului.

După toate acestea întimpinându-Vă pe toți cu dragoste părintească de bună venire, Vă salut cu salutarea creștinului adevărat: Hristos a înviat! și declar ședința adunării generale a fondului diecezan preoțesc convocată pe ziua de astăzi de deschisă.

Reorganizarea Mitropoliei transilvane.

(Urmare.)

Acest lucru ar putea fi contemplat așa, că în sinul P. Ven. Consistor mitropolitan să fie angajată o persoană cu aptitudini suficiente și cu porniri de condeiu, care să aibă chemarea de a îndeplini aceasta misiune prin scoaterea unui organ religios-moral de acelaș cuprins și tendență.

Ori, poate, și mai bine ar fi, dacă vr'o sf. mănăstire, a noastră ori alta din vechiul Regat, ar lua asupra sa acest rol, cel mai frumos, de a mântui suflete prin arma culturală a zilelor noastre.

Prin asemenea mijlociri am fortifica succesiv conștiința obștească de creștini a credincioșilor noștri și am tăia la sigur apa dela moara propagandelor anti-creștine, ale socialismului și ale prozelitismului din partea altor confesiuni.

Dar cu opera aceasta de propagandă prin tipar va trebui să meargă paralel un serviciu misionar intern, cum fac și alte biserici, chiar aproape de noi. E vorba de misiunile populare religioase, aranjate în mijlocul poporului credincios. Acest serviciu misionar, merit a ține trează conștiința religioasă-morală și a o cultiva în sinul poporului, ar putea fi pus, spre conducere, de ex. în mâna predicatorului catedral din fiecare eparhie.

În aceste servicii, mai bine zis: activități intelectuale-morale pe calea tiparului și a misionarismului intern, zace marea taină a puterii bisericii apusene și forța protestantismului.

IX.

Teritoriul mitropoliei noastre este împărțit d'abia în trei eparhii, având în total ca la două milioane de credincioși. Această împărțire este cât se poate de disproporțională, atât din punctul de vedere geografic al fiecărei eparhii, cât și în privința numărului de suflete, date în grija pastorației supreme a celor trei eparhii.

Pentru o bună orânduire nouă bisericească se cere deci, ca ceva indispensabil, o nouă arondare a eparhiilor și paralel cu aceasta o sporire proporțională a numărului episcopilor, cari sunt de a se înființa, ceeace de altfel este un deziderat întemeiat al Bisericii noastre,

care datează încă din vremea marelui nostru mitropolit organizator Andrei Șaguna. Congresele noastre, dinpreună cu episcopatul, recunoscând această necesitate, au îndrumat această chestiune deja până în pragul executivei, așa că astăzi numai mijloacele materiale ne lipsesc, spre a putea înființa acele episcopii nouă.

Arondarea nouă a episcopilor ar fi numai un început, care ar trebui să-și afle continuarea în lucrările de arondare nouă și a protopopiatelor, de care am pomenit deja la capitolul III.

X.

Având acum în vedere, că noua orânduire bisericească în aceste cadre ar însemna fortificarea Bisericii strămoșești și că, în o Biserică reorganizată în aceste cadre, Statul român ar avea și pentru viitor cel mai puternic sprijin al ființei sale, — va fi de trebuință, ca Statului Român să i-se ceară, să concurgă la acoperirea tuturor acestor necesități cu mijloacele materiale, pe cari Biserica nu le-ar putea acoperi nici din avutul său de până azi și nici din contribuțiile credincioșilor, a căroră inimă a început deja a se răci pentru asemenea jertfe. În concret, Biserica noastră va trebui să ceară dela noul Stat Român următoarele:

1. Întregirea dotațiunei actuale a Episcopilor eparhiali și a arhiepiscopului — mitropolit.

2. Întregirea dotațiunei actuale a oficialilor bisericești dela administrația bisericească eparhială, începând dela protopopii tractuali până sus la P. Ven. Consistor mitropolitan.

3. Întregirea dotațiunei actuale a profesorilor, incluzive a directorilor seminariilor noastre teologice, precum și pentru organizarea corespunzătoare a educației preoțești prin seminare, și totodată pentru întreținerea gratuită, a aspiranților la preoție în decursul studiilor teologice.

4. Întregirea dotațiunei clerului pastoral.

5. Afară de aceste ar fi să se mai ceară dela Stat să asigure pe de-a-ntregul dotațiunea cuvenită tuturor acelor oficii nouă, cari ar fi create de Biserică pentru întregirea organismului său administrativ, precum și pentru inactivarea deplină a ramurilor pe viață didactică, liturgică și pastorală a Bisericii noastre.

De sine înțeles, că asemenea ajutoare ale Statului trebuie să le reclamăm fără de vre-o condiție și mai ales fără de a tolera vre-o ingerință de nici un fel din partea Statului în chestiunile bisericești; totatunci va trebui, ca Biserica să-și asigure aceste ajutoare în măsura trebuințelor, ce s'ar ivi din vreme în vreme, iar înșas asigurarea tuturor beneficiilor dela Stat să se decreteze prin lege specială de Stat.

Xi.

În toate timpurile și locurile, când și unde a progresat Biserica ortodoxă universală, progresul a fost strâns legat de înflorirea științelor bisericești. Științele bisericești, prin progresul lor, ne dau explicativul, de ce în Istoria bisericii creștine de Răsărit avem de a face cu epoca de aur sau de înflorire bisericească tocmai în vremea, când științele bisericești erau în floare și tot prin această pricină se explică și acel fenomen negativ din istoria bisericească de mai apoi, că înșas viața

bisericească încă a decăzut atunci când a scăzut și cultul științei sfinte. Între aceste mijloace —

1. Crearea unei sucrescențe cești, cât mai bine formată nu numai ca științe profane, ci și mai ales în cele, ar logice bisericești, prin stipendieri de cari să fie trimiși la studii pe la călăbrite univerzități în apus, dar și pe la școlile ortodoxe din Răsărit. Acest lucru ar fi predestinați apoi pentru ofiș bisericești mai înalte. Tot astfel s'are fi ca în alte Biserici ortodoxe, trd — profesorilor de teologie și chiar a cilor consistoriali în călătorii pentru aface de specialitate. Alt mijloc ar fi să a se

2. Crearea de biblioteci, în cGrat la episcopii cât și la seminarele te școl și pe la oficiile protopopești și erații la parohii, locul de frunte să-l țină egati rile bisericești.

În această privință, avem, ca lării tar, vechia practică a Bisericii ordin când hartofilaxii de odinioară erau buiau să fie cei mai învățați teo lângă scaunele episcopoești, având fie nu numai organe de administra și îngrijitori ai bibliotecilor episcopodinioară și consultori la deliberareci tiunilor bisericești mai ponderoase.

(Va urmă.)

Adunarea generală a fondului diecezan preoțesc.

Sâmbătă înainte de Dumineca ținut — conform statutelor — adunare rală ordinară a fondului diecezan preoțai pu președinția P. S. Sale părintelui episcop a a Ioan I. Papp, care a deschis ședințovic o cuvântare, pe care o publicăm într'altrade ziarului. Fiind de față, și noul mitropat exrintele arhimandrit Dr. Nicolae Balan, tri ai din partea P. S. S. le în mijlocul repreacelo clerului din dieceza Aradului. I. P. C. Con punde frumos și elocvent.

Trecându-se la desbaterea obiectentantia la ordinea zilei și pe baza raportului prez Popo comisia esmisă din partea adunării genrie l constată cu bucurie, că starea fondului an și la finea anului 1919. 2241,833.50 cor. Serb

Comisiunea s'a convins, că socoile o c în ordine purtate, corect încheiate și il. întru toate.

Se aprobă proiectul de buget al puțin pe anul 1920 cu:

Venite de Cor. 270.4

Spese de 137.4

Deci venit curat sperativ . 132.8

din cari conform §. 44 din statute se va nu taliză 30%, adică 39840, iar 70%, adică re, a sunt disponibile pentru ajutoarele statulu te po

S'au primit toate propunerile corle o între cari, ca datorășii fondului să-și la s datoria.

La adunare au luat parte I. P. C. spre man R. Ciorogariu vicarul episcopesc din a mare și următorii delegați: Traian Văcă Popescu, Dr. Dimitrie Barbu, Petru Da Mihail Lucuța, Iustin Popa, Ioan Georg mion Bulcu, I. Giurgiu, C. Lazar, V. Givulescu, Iosif Ognean, I. Hadan, Dr. P. Gheorge Tocitu.

Delegații din Bihor nu au putut stan din pricina comunicației anevoiease.

atunș corpului didactic dela preparandia
sfinte. (ala normală) ort. română din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare.)

nu ni ca să avem tabloul complet al acestor
s în ce, amintim cazul profesorului Dimitrie
dier- du, succesorul lui Constantin Diaconovici
pe la a catedra de limba română și epistolo-
r și a lui Ioan Fritz la catedra de limba
și și maghiară și instituit la începutul
Acest rului al doilea¹⁾ al anului școlar 1833/34.
u office substituit cu deplin succes — condus
fel s'are față de promovarea culturii poporului
e, tr²⁾ — un an de zile gratuit ambele acestea
iar a³⁾ conferința profesorală roagă pe inspec-
tor a- i dea salariul de profesor.³⁾ Neresolvin-
pentru afacerea nici în urma intervenirii în per-
fi să a seniorului Constantini⁴⁾ și a lui Ata-
i, în c Grabovszky, membru în deputațiunea fon-
tele te școlare.⁵⁾ Ionescu, își susținu viața, cu
i și erații și daruri. Pe un timp își află adă-
i în odaia consessului (sala profesorală).
i- l tina egația județului Arad, a cărei intervenire
icita conferința profesorală în chestia
n, ca lării lui Ionescu li votă un onorar de 100
cii ordi din cassa pentru promovarea literaturii
ă erau are⁶⁾ („a magyar literatturat elmozdító
i teo ol“).

având Andrei Urbányi, asessor comitatens li pro-
și- l dărușe o remunerație de 60 fl. m.
nista până ce-și va primi salariul regulat.⁷⁾ In-
piscopul Temesváry la multe urgitări ale con-
berării recomandă răbdare,⁸⁾ iar când în anul
roase după o activitate de 6 ani i-se pune în

ect un salariu de 600 fl. v. v., e întrebat,
aue aplicat a dăruri fondului școlar sala-
- i compete pe anii trecuți.⁹⁾ La începutul
școlar 1842/3 pleacă la Pesta, ca să

leagă în persoană cu inspectorul Gyur-
le.¹⁰⁾ Nu primi însă nici o asigurare și
e nevoit a renunța la catedră, ceea ce „con-
- cu durere luă la cunoștință, perzând în

icu un bărbat devotat școlii.¹¹⁾ Prin admi-
tea puțin conștințioasă fondul școlar ajunsese
stare atât de tristă, încât din venitele lui

preoții puteau acoperi nici trebuințele școliei.
piscop de acestei situațiuni precare inspectorul
sedm kovich invită corpul profesoral să cheme la

intr'all grade, Dimitrie Constantini, care este un
nitropit expert și bine meritat și pe alți aderenți
lan, ri ai școliei și să se sfătuiască în privința

reprea celor de îndreptare.¹²⁾ Ancheta se întruni
P. C. februarie 1848 sub prezidiul directorului

Constantin Ioanovici. Participă dintre 20
ași ortodocși invitați, următorii Dimitrie

biecetanini, director districtual, Ioan Arcoși,
ui prez Popoviciu și Gheorge Brădean advocați,

trie Haica, arhivar la oraș, Gavril Iancovici,
an și director al școalelor primare, Damaschin

ivici, cetățean fruntaș, judele orașului Teo-
cor. Serb și profesorul Vicențiu Babeș. Ancheta

socoții o consultare de două ore a ajuns la con-
crea, că din oferte benevole nu poate crește

te și il. Incercări s'au făcut și mai nainte, dar nu-
putini preoți și mai puțini învățători s'au

at la contribuiri, de plătit însă, puțin au
270. Directorii districtuali cu ocaziunea exa-
137. lor înzădar îndeamnă poporul la jertfe. Po-

132. e sărac, iar intelectualii puțini și în oficii
noare și slab dotate. Intre astfel de impre-
se și numai grația Maiestății Sale poată ajuta.

adea însă deputația fondurilor ar fi de altă
re, atunci prin dispozițiuni mai înalte să se
statuie pe poporul ortodox, că la botezuri, cununii

e conle onomastice să contribuie cu o sumă oșe-
să-și la sporirea fondurilor. Dacă se cere însă
dela popor, atunci an de an să se pub-
socoțiile fondului, ca cei ce contribuie să

P. C. spre ce scop se folosește banul lor. Ancheta
sc din a apoi pe inspectorul și pentru ameliorarea
Vatilor profesorilor.¹³⁾

tru Dar războiul civil, ce izbucni în curând,
Georg imposibil punerea în aplicare, vre-unui
V. ram de îndreptare a situației.

cea serviciu gratuit să i-se de-a un salariu de
1000 fl.¹⁴⁾

Înaintară rugare și la Maiestatea Sa,¹⁵⁾ și
primară o rază de speranță, că deși starea fon-
dului face imposibilă ameliorarea, salariile se
vor ridica deodată cu intrarea în vigoare a ar-
ticolului de lege 20 din 1847/48.¹⁶⁾ Dar izbuc-
nirea războiului civil împedecă punera în apli-
care a acestui articol de lege. Secară și veni-
tele fondului din pricina turburărilor, așa că
profesorul Șandor nu mai primi salariu din iulie,
iar Gavra din octombrie 1848.¹⁷⁾ Abia după
inaugurarea erei absolutistice, în primăvara anu-
lui 1850, li se pune în prospect și până vor
înaintă „testimoniul despre purificațiunea com-
pletă,“ adică certificat oficios, că n'au fost re-
beli, o anticipație de 400 fl. din salariul restant.¹⁸⁾

(Va urmă.)

¹⁾ Rescriptele lui Temesváry din 14 Dec. 1833. Nr.
282/285, din 10 Ian. 1834, Nr. 307; din 21 Ianuarie 1834.
Nr. 5; din 18 Martie 1834, Nr. 43. — ²⁾ Recursul lui
Ioanescu către consess. din Febr. 1834. — ³⁾ Prot. act.
cons. 1835. — ⁴⁾ Nr. 38 și 46. — ⁵⁾ Prot. act. cons.
1836, Nr. 98. — ⁶⁾ Prot. act. cons. 1836, Nr. 52, 63. ⁷⁾
— Prot. act. cons. 1836, Nr. 57 și 64. — ⁸⁾ Rescriptul
lui Temesváry din 10 August 1839, Nr. 170, 171. — ⁹⁾
Intimatul consiliului loc. regesc din 2 Iunie 1840, Nr.
16098. — ¹⁰⁾ Prot. act. cons. 1842, Nr. 126. — ¹¹⁾ Prot.
act. cons. 1842, Nr. 135. — ¹²⁾ Prot. act. cons. 1848, Nr.
21. — ¹³⁾ Prot. act. cons. 1848, Nr. 42. — ¹⁴⁾ Prot. act.
cons. 1848, Nr. 56 și 64. 1849, Nr. 7. — ¹⁵⁾ Prot. act.
cons. 1848 Nr. 78. — ¹⁶⁾ Rescriptul lui Gyurkovich din
11 Iulie 1848, Nr. 593 și 9 Iulie 1848, Nr. 594. — ¹⁷⁾
Prot. act. cons. 1849, Nr. 5, 6 și 19. — ¹⁸⁾ Prot. act.
cons. 1850, Nr. 21.

Descentralizarea administrației școlare.

D. P. P. Negulescu, ministrul cultelor și
instrucțiunii publice, intenționează să pue în
aplicare începerea anului școlar viitor desentra-
lizarea administrației școlare.

Această descentralizare fusese înscrisă și
în programul foștilor miniștri ai instrucțiunii,
alături de problemele reorganizării și unificării
învățământului de toate gradele, dar necesită
precum eră contemplată mari cheltuieli.

Prin proiectul actualului ministru atribuțiile
cari erau destinate inspectorilor școlari de cir-
cumscripții, cari urmau să fie numiți, vor fi
date directorilor școalelor secundare din fie-
care județ.

Directorii nu vor mai fi pe viitor, numiți
de minister. Ei vor fi aleși de colegiul profeso-
ral care va supune aprobării ministeriale o listă
de trei profesori, din care autoritatea școlară va
desemna directorul.

Aceasi normă se va urma și pentru învâ-
țământul profesional care nu va trece, după
cum se hotărise de trecutul guvern, sub admi-
nistrația ministerului de industrie și comerț.

Idea călăuzitoare a actualului ministru este
să lege cât mai strâns pe profesorii de școală
atât pentru bunul mers al învățământului în sine,
cât și pentru începerea unei activități extra
școlare care să continue opera culturală ince-
pută pentru elevi, pe băncile școliei.

Cu acest sistem, pe de o parte Statul va
economisi cheltuielile cari nu se pot face în ac-
tuală situație financiară, pe de alta descentra-
lizarea va fi fapt împlinit prin sporirea atribu-
țiunilor directorilor de școli, cari, pe lângă cur-
sul ce vor preda, vor îndeplini și funcțiunea de
inspectori școlari de circumscripții, rezolvind
problemele de învățământ, cari în trecut erau
numai de resortul ministerului central.

Odată decongestionat ministerul se va
ocupa numai de măsurile mari, reorganizarea,
unificarea și propășirea învățământului, la adă-
postul rezolvirii chestiunilor mici, cari vor cădea
în atribuția directorilor de școli.

Prin întinsa activitate extra-școlară ce se
pregătește, spectacolul actual al cafenelelor pline
de elevi, cari nu sunt legați sufletește de școală
pe care o frecventează, va înceta. Elevul va fi
ținut cât mai legat de școală, căpătând astfel
adevărata pregătire pentru viața cetățenească
de mâine.

R. Mat.

INFORMAȚIUNI.

Credința către patrie. Un autograf al
mitropolitului *Dr. Nicolae Bălan* se pub-
lică în presa bucureșteană. Cuprinde urmă-
toarele cuvinte: Dacă „credința fără de
fapte e moartă“ — cum zice Scriptura
— cea mai bună ocazie de a ne arăta
prin fapte credința noastră vie către patrie
și tron, ni-o dă astăzi subscrierea la
împrumutul național. Bogați și săraci,
fiecare după putință, să sprijinim cu
banul nostru întărirea materială a țării
făgăduinței în care am ajuns, aducându-ne
aminte de vorba: „Cel ce dă, lui își dă“.
Dr. Nicolae Bălan, ales mitropolit al
Ardealului.“

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat la Timișoara.
În ziua de 2/15 Aprilie I. P. S. Sa Mitropolitul
Primat *Dr. Miron Cristea* a petrecut în metropola
Bănatul și a prezidiat adunarea pentru constitu-
irea secției regionale a Societății pentru ocrotirea
orfanilor de războiu. Înaltului prelat i-s'a făcut
o primire entusiastă.

Sinodul eparhial. Sinodul nostru eparhial
deschis în Dumineca Tomii la orele 11:30 a. m.
prin P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan* în
sala festivă a Seminarului diecezan și a terminat
ședințele Marți în 7/20 April. În numerii viitori
ai ziarului nostru vom publica sumarul ședin-
țelor.

Sinodul arhidiecezan. Deschiderea sinodului
arhidiecezan a avut loc în Dumineca Tomii la
orele 11:30 a. m. în sala de ședințe dela pre-
fectură. Sinodul e condus de dl Dr. Pușcariu,
vicar arhidiecezan. După cetirea cuvântului de
deschidere s'a constatat numărul deputaților pre-
zenți. Aceștia ne fiind în număr corespunzător
sinodul n'a putut intra în desbateri meritice.
La ședința ținută Luni, în 19 c., la orele 9 di-
mineața, deputații sunt în număr corespunzător
și astfel sinodul a putut intra în desbateri me-
ritice.

Congresul învățătorilor. În 2/15 Arilie s'a
întrunit în București congresul corpului didactic
primar din România-Mare, la care a participat
și ministrul de culte și instrucțiunea publică.
Congresul a cerut unificarea învățământului, re-
formarea școalelor normale și îmbunătățirea stoli
materiale a învățătorilor.

Vestimente din Canada. Cooperativele orășe-
nești din Moldova vor fi aprovizionate cu însem-
nate stocuri de haine și pălării din Canada.
Vestimente de bună calitate vor costa 400 — 500
lei costumul, iar pălăriile 30 — 50 lei. Ar fi de
dorit ca și superioritățile noastre bisericesti să
ia demersurile necesare pentru aprovizionarea
cu haine a preoției.

Cât se bea după războiu. Din constatările
făcute cu prilejul taxelor fișcale s'a stabilit, că
vinul și alte băuturi spirituoase se consumă în
regiunile din rindul Moldovei de 3 ori mai mult,
ca înainte de războiu.

Un aeroplan cu 500 persoane. La un prânz
oferit membrilor Aero-Clubului american din
New-York, aviatorul Coproni a declarat că a
terminat planurile unui aeroplan care având un
motor de 12.000 cai putere, va putea transporta
500 călători.

Duplicate.

Masia Șepețan, născut la 25 Martie 1875,
pierzindu-și original diplomei de învățător eli-
berat la 23 Octomvrie (4 Nov.) 1894 sub Nr.
5710/1894, i-s'a estradat duplicat cu datul de
2/15 Aprilie 1920 Nr. 222 P. 1919 — 20 prin ce
originalul se declară de anulat.

Constantin Spân, născut în 9 Oct. 1877 în
comuna Arad județul Arad, pierzându-și testi-
moniul obținut ca elev partipular în cursul al. II.
pedagogic la finea anului școlar 1905/6 cu datul
de 24 August (6 Sept.) 1906, Nr. 5 P. M. 1905/6
i-s'a estradat duplicat cu datul de 6/19 Aprilie
1920, Nr. 223 P. 1919/20.

Direcțiunea instit. ped. teol.
gr. or. român din Arad.

**Subscrieți la îm-
prumutul național**

Concurs.

Pentru deplinirea parohiei Zăbalt (Szabács) protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin trecerea în statul de deficiență a parohului Ambrosie Popescu, în conformitate cu concluzul veneratului Consistor de sub Nr. 428/920, se publică concurs din nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentate împreună cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial.
2. Una sesiune par. în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală, din care 10 jughere e fânaj;
3. Stolele legale.
4. Birul legal în naturale sau cu prețul curent de piață.
5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa II dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune. Se admit însă și aspiranți cu cvalificațiune de clasa a III. și vor fi candidați în cazul, că nu se va prezenta nici un reflectant de clasa a II. având reflectanții a-și subșterne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn Fabriciu Manuilă protopresbiter tractual gr. or. rom. în Lipova, ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aici, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în termenul concursual în vre-o Duminică ori sărbători în sf. biserică din Zăbalt spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la aceea parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protopresbiterul Lipovei.

—□—

1—3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia Bara, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. O sesie de pământ, parte arător, parte fânaj;
2. Intravilan parohial de $\frac{3}{4}$ jugăr;
3. Stolele legale și
4. Eventuala întregire dela stat

Parohia este de clasa I, dar în senzul înaltei rezoluțiuni consistoriale Nr. 4201/1917, se admit și concurenți cu cvalificație de clasa a II. Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să dovedească, tot atunci că au consimțământul Consistorului, respective al Episcopului diecezan, de a reflecta la această parohie.

Sunt poștiți mai departe ca, în termenul concursual, să se prezinte într-o Duminică sau într-o sărbătoare în sf. biserică din Bara (Craș-Severin) spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Petițiile instruite cu documentele de lipsă în senzul indicat mai sus, se trimit comitetului parohial din Bara, pe calea oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Belinț (Timiș), în termenul concursual.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă veteranul paroh Zaharie Milian din Dezna, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare a concursului.

Dotăția: 1. $\frac{1}{4}$ din sesia parohială. 2. $\frac{1}{2}$ din intravilanele dela casa parohială. 3. $\frac{1}{2}$ din birul legal și $\frac{1}{2}$ din stolele legale. 4. Eventuala întregire de dotăție dela stat ce compete capelanilor.

Alesul va plăti darea după realitățile beneficiate de dânsul.

Este obligat alesul să conducă și oficiul parohial, având a rezolva toate restanțele oficiului, nu altcum este deobligat a catehiza la școala confesională fără alta remunerație.

Parohia este de clasa I, însă conform rezoluției cons. 471/1920, întrucât nu se vor prezenta reflectanți cu cvalificație de clasa I, sunt admisi și concurenți cu cvalificație de clasa a II.

Dela reflectanții din alte dieceze se cere învoirea episcopului nostru diecezan spre a putea reflecta la aceasta parohie.

Rugările de concurs ajustate cu documentele prescise sunt a se înainta P. O. of. ppterat din Buteni, iar reflectanții pe lângă observarea § 32 din Reg. pentru parohii sunt poștiți a se prezenta în termenul concursual în bis. din Dezna pentru a-și arăta desteritatea în cântare, rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *F. Roxin*, ppter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei Fiscuț (Temesfűskút) protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 730 din 1920, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu parohia sunt:

1. Un intravilan de 800 st. lângă biserică.
2. Una sesiune de pământ în estenziunea folosită până aci.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc, fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa a II-a, dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și subșterne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr.-ort. rom. în Lipova (Lippa) ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot în termenul concursual în sf. biserică din Fiscuț în vre-o duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual, că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Fiscuț din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 3/16 Novembre 1918.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protopresbiter tractual.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei Buzad, cu filia Bara, protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 429/1920, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt: 1. Casă parohială cu grădină. 2. O sesie parohială de 34 jughere conform foaiei catastrale. 3. O grădină estravilană în mărime de $\frac{1}{4}$ jugher. 4. Birul legal. 5. Stolele legale. 6. Eventuală întregire dela stat. Din venitul parohial jumătate compete văduvei preotese în senzul §-lui 26 din reg. pentru parohii, până la 19 Octomvrie (1 Noemvrie) 1919. Alesul are să supoarte dările publice în măsura venitului ce beneficiază.

Parohia e de clasa a III-a, deci reflectanții au să dovedească, că posed asemenea cvalificațiune, iar recursele ajustate cu documentele recerute în original și atestat despre serviciul prestat până aci și adresate comitetului parohial gr.-ort. rom. din Buzad, să le subștearnă P. On. oficiu protopopesc gr.-ort. rom. din Lipova (Lippa), îndatorați fiind a se prezenta în sf. biserică din loc în cutare Duminică ori sărbătoare — sub durata concursului, pe lângă stricta observare a celor cuprinse în §-ul 33 din Reg. pentru parohii — spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posed cvalificația recurată, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale dlui episcop diecezan de a putea reflecta la această parohie.

Buzad, din ședința Comitetului parohial gr.-ort. rom. ținută la 26 Decemvrie 1918 (8 Ianuarie 1919).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Fabrizia Manuilă*, protopresbiter tractual.

—□—

3—3

Convocare.

În conformitate cu ordinul circ. 7029/920 a Rezortului de culte și instr. publică convoc membrii corpului didactic aparținători revizoratului din Arad la o conferință generală ce se va ține în Arad la 5 și 6 Mai.

Programa:

Sedința I.

1. Participare la Chemarea Duhului care se va celebra în catedrala din Arad la 9 ore a. m.
2. La 10 ore, deschiderea conferinței festive a palatului cultural.
3. Primirea și bineventarea oaspetilor.
4. „Războiul pentru unitatea națională” — legere practică cu elevii cl. a VI.
5. „Reforma școlii primare” și m. prin cari ea poate deveni mai folositoare iubită de poporul nostru (suflet nou; schimbarea caracterului intelectualist, introducerea de practice economice, terenuri și ateliere periență după nevoile regionale, orar etc.)
6. Școala de repetiție și școlile pentru necesitatea și organizarea lor în mod etc.)

Sedința II.

7. Școala națională după concepția lui Nr. 13779/919 dat de Resortul culte și instr. publice, superioritatea și ap. tatea acestui tip nou de școală
8. Programă analitică (o critică pedagogică)
9. Învățătorul nostru, chemarea lui în situație a școlii primare și a statului etc.)

Sedința III.

10. Învățătorul în serviciul nevoilor dela orașe (colaborarea sistematică la selecționare a elevilor dela țară cari în viața intelectuală, comercială și culturală a orașelor).
 11. Școala profesională de fetițe.
 12. Publicarea ordinațiunilor de general și luarea dispozițiunilor pentru trare și executare corectă și uniformă
- Arad, la 12 Aprilie 1920.

Iosif Moldoveanu
revizor.

NOTĂ: Fiecare membru al corpului va aprofunda punctele din program pentru a parte la discuțiuni. Cei încredințați cu referat raticelor puncte se vor ocupa special cu te. dințată. Raportul în scris a referenților se va aprecierii comitetului secției județene, pe ai căre îi rog prin aceasta a se prezenta la conferențelor, carea se va ține la 4 Maiu 10 ore biroul revizoratului.

Elaboratele referenților, după cetire și în conferență generală, vor fi înaintate rezon. preună cu concluzele stabilite.

Pentru participare la conferență s'a a. ru t. fiecare învățător diurne 150 cor.

BIBLIOGRAFII.

În editura Librăriei Diecezane din Arad, apărut broșura: **Ce vi se pare de Hite**, de F. Bettex, traducere din nemțește (E. nu mie) de preotul *Nicolae Tandru* din Clor.

Reușita prelucrare pe românește stră. fie cetită de toți intelectualii, tinerii și afl. nostrii, căci ea conține luminoase răsp. feritoare la personalitatea Dumnezeu-oma a venit să ne mântuiască. Mai ales p. slujitor al altariului — în aceste vremuri, d. liberă cugetare și de cras materialism — gioa. fi o îndeletnicire mai nobilă și desigur întar. folositoare, decât încercarea de a lu. lăsta mai mult scopul venirii Mântuitorului în lume, comoara cea scumpă pe care ne-a și raportul în care ne-a așezat pe noi ești, față de El.

Broșura din chestiune se estinde tre. pagini și se poate comandă dela Librărie zana din Arad, cu prețul de 8 cor. + bul pt. francatura recomandat.

Cenzurat: **Alexandru T. Stamatiu**